

פרוטוקול מס' 46/ג

מישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום א', כ"ה
באדר א' תשי"ד - 28.2.54, בשעה 16:00.

=====

- נוכחתי: חברי הועדה:
- י. גורי - היו"ר
 - ח. אריאב
 - ש. בג'רנו
 - א. סטופ
 - א. ציזלינג
 - ק. לוז
 - ש. דיין
 - ח. לסדן
 - י. בדר
 - מ.א. גניחובסקי

- מוזמנים:
- ד"ר סנדלסון - המטונה על הכנסות המדינה
 - ד"ר קיטרון - מטעם משרד המשפטים
 - מר גפני - מנהל המכס
 - מר ספיבק - מטעם האוצר
 - ש. זיסמן

מר בזק - מזכיר הועדה

- סדר-היום:
1. מט מותרות על ציוד ספורטיבי (סיכום הדיון);
 2. הצעת מ.א. גניחובסקי בדבר תשלום מפרעה לדיינים;
 3. הצעת התקציב לשנת הכספים 1954/55 - אוסדן ההכנסה;
 4. אישור צוי מכס.

היו"ר י. גורי: פותח את הישיבה.

מ.א. גניחובסקי: ברצוני להעלות לסדר-היום של הועדה שאלה דחופה: פשוט בזדעזעתי כאשר שמעתי על מפרעה, שהוחלט לתתה לשופטים, בסך 100 ל"י, לא ניתנה טעם-מה לדיינים; היו"ר של הועדה הודיע לעכב לעת עתה את התשלום לשופטים דתיים, בה בשעה שעד עכשיו היה טובן מאליו שכל הדברים החלים על שופטי המדינה חלים גם על דיינים.

היו"ר י. גורי: מה פה ענין היו"ר? - לא היו דברים מעולם. אנו כתבנו לתת מפרעה לשופטי המדינה ולא נאמר על כל עיכוב לגבי הדיינים.

מר בזק: עיכבנו את העתק המכתב למשרד המשפטים הדתות עד בירור עם משרד המשפטים.

היו"ר י. גורי:
לא כתבתי לשר הדתות לעכב את התשלום, אלא בזמן שדובר על על זה התעוררה השאלה האם ענין זה קטור עם חוק השופטים או צריך לדון במיוחד. המפרעה בותבים כשהיא צמודה לשינוי המסכורת, כיוון שהפרדנו את הדיון, הפרדנו לא מתוך "קום ועשה" אלא מתוך "שב ואל תעשה", ויש הבדל בין שנים אלה.

ס.א. גניחובסקי:
אני שואל: האם כתבו גם למשרד הדתות בדבר המפרעה?

לא.
היו"ר י. גורי:

אני אומר שזאת הפליה.
ס.א. גניחובסקי:

היו"ר י. גורי:
התעוררה שאלה פרוצדורלית ולא שאלה מריטורית. לגופו של ענין אין חילוקי-דעות. אבל מכיוון שהתעוררה שאלה פרוצדורלית, במידה שבחשיבים את הצד הפורמלי והפרוצדורלי יש בזה משמעות מיוחדת; מהי המשמעות? - דהיינו את הענין עד לדיון במסכורת השופטים.

ס.א. גניחובסקי:
אנו אסרנו שנחליף את כל הענין, אבל אם שופטי חילוביים קיבלו מפרעה של 100 ל"י, צריכים לקבל גם דיינים. אני אומר שזהו עיוות דין שלא היה חגמתו בארץ.

היו"ר י. גורי:
פה מתעוררת שאלה עדינה האם היו"ר נוהג כשורה או לא. השאלה היא אם אני נהגתי כשורה, ואם הועדה תגיד שלא - לא יהיה אסון בזה. השאלה הפרוצדורלית היתה, שאנו לא קיבלנו החלטה מריטורית לענין הדיינים, אף על פי שאנו אמרנו שמה שנחליט על שופטי המדינה יהול על דיינים. המפרעה לשופטים צמודה לדיון מתוך ידיעה ברורה שהשופטים יקבלו תוספת. על הדיינים לא נתקבלה החלטה, אף על פי שיש דעה שגם הם יקבלו תוספת. אבל האם צריך הייתי לשלוח מכתב לשר הדתות שעליו לתת מפרעה? אני הייתי סבור שלא.

ס.א. גניחובסקי:
זה בפעם הראשונה מאז קיימת מדינת ישראל שתהיה הפליה בצורה כזו. אם ניתנה מפרעה צריכה היתה להינתן לכל השופטים, כפי שנעשה כשקיבלו השופטים מפרעה של 300 ל"י לקראת החופש. מכיוון שיש דיון בותבים מפרעה רק לחלק אחד, ואילו לחלק השני לא בותבים, זוהי הפליה שאין דוגמתה. אני הושב שצריך יהיה לבקש סליחה מהדיינים. אני רואה בזה בזיון בית-הדין. כי מה היה הנוהג עד עכשיו? כל פעם נתנו מפרעות לכללם, ומה פירוש הדבר שהיו"ר מחליט על דעת עצמו לא לתת מפרעה לדיינים, כך על כל פנים יצא.

היו"ר י. גורי:
מתי אדם מבקש סליחה? - או כאשר הוא מרגיש עצמו שהוא חטא, או כאשר מחייבים אותו לפי פסק-דין. אני לא מרגיש את עצמי שחטאתי, אבל אם יהיה פסק-דין שאני צריך לבקש סליחה מצל הדיינים, אני אעשה זאת. לכל היותר יודה חה"כ גניחובסקי שהייתי צריך לעורר שאלה זו לפני הועדה; לא שהייתי צריך לשלוח מכתב לשר הדתות, אלא צריך הייתי לעורר את השאלה לפני הועדה.

מר בזק:
אנו שולחים את המכתב רק לשר האוצר ולא נתנו כל הוראה לשר האוצר לא לשלם מפרעה לדיינים. אבל כאשר התעוררה השאלה שלחנו העתק לשר המשפטים, והיום נתקבלה תשובה חיובית.

ס.א. גניחובסקי:
אני מבקש שהיו"ר יודיע במכתבו אל שר הדתות, שמשום מה המכתב אליו נתאחר וכמוכן שהמפרעה חלה על כל הדיינים.

היו"ר י. גורי:
אני יכול להעביר העתק מתשובת שר המשפטים לגוף הענין ולהוסיף מכתב נוסף בכדי לתת

ס.א. גניחובסקי:
כאן קרה עוול שצריך לתקן אותו. צריך להודיע

למשרד הדתות שכל הדיינים יקבלו מפרעה של 100 ל"י, ושארנו מצטערים על הגיחור שחל בהודעה זו.

היו"ר י. גורי:
הצמט היא שלא נשלח מכתב למשרד הדתות במחשבה תחילה כיוון שאיכינו לחשוב משרד המספטים. כעת נתקבלה תשובה ממשרד המספטים שיש לראות את הדיינים כשופטי מדינה אצ ושהמפרעה תחול גם עליהם.

הצמט

הצעת חה"כ גביהובסקי, להתנצל בפני משרד הדתות על הטעיית ההודעה - בלוחה.

מס מותרות על ציוד ספורטיבי (סיכום הדיון)

ש. זיסמן:
אני רוצה להודיע להעדרת הכספים שבהתאם להחלטה נפגשת י בשבוע שעבר עם מר גפני, מנהל המכס, והגענו לידי הסכם בענין הטלת מס מותרות על ציוד ספורטיבי.

מר גפני:
מו כמ שעל מכשירי ספורט, שמחיר היחידה אינו עולה על 10 ל"י, יוטל עליהם מס מסוייג במקום מס מותרות, וזה כולל כל המכשירים החינויים.

היו"ר י. גורי:
אני מציע שועדת הכספים תרשום לפניה את הודעת מר גפני.

י. גורי:
אני רוצה להזכיר ליו"ר המשחה שלבלנו: הובטח לנו שבסלב הראשון לדיון בתקציב נקבל ידיעה על הצעת תקציב הבטחון, לכל הפחות במסגרת כללית, כדי שנוכל בדיונים שלנו להתחשב גם בסעיף זה, כדי שלא נהיה מופתעים אחרי שנעבור על כל התקציב.

היו"ר י. גורי:
אני חושב לעשות שני דברים: (א) לפנות אל שר האוצר ולשאול אותו מה המסגרת הכללית; (ב) לפנות לשר הבטחון ולבקש ממנו להגיש לנו את הצעת תקציב הבטחון לפרטיו ככל האפשר מוקדם.

(אחרי כן הדיון בהצעת התקציב לשנת 1954/55, אומדן ההכנסות)

הצעת התקציב לשנת הבטחים 1954/55 ; אגודת החכמות

ד"ר טנדלסון:

בסקירה שהוגשה לכם נתתי את טכנה
ההכנסות טמסים לשנת התקציב החדשה,
עם השוואת האוטונומיה לשנת התקציב השוטפת וההכנסה הטמסית.
מעבור תחילה על תזכיר זה, ואחרי כן אשתדל להסביר את עקרונות
התקציב. היום מדבר על חלק הטמסים בהכנסה הרגילה.

התקציב השוטף היה בנוי על
הכנסה טמסים בסך 167 מיליון ל"י; עד סוף חודש ינואר גבינו
כ-150 מיליון ל"י, ויש להניח שעד סוף שנת התקציב נגיע
לסכום קרוב ל-190 מיליון ל"י.

היו 3 סעיפים של טמסים אשר
מלכתחילה לא חשבונו אותם בתור הכנסה בתקציב הרגיל, אלא
לכיסוי חלקי לקרן החליפין. זה היה בזמן שעל סוכר היה
שער א', את ההפרט גבינו בצורת טמס, היה מס נסיעות עבור
שער של 1.800 ל"י, בלו על מלט שהוחלט עליו לאחר אישור
התקציב.

מכל שלטת הטמסים יופרט סכום
של 10 מיליון לקרן הטובסידיה. בני נתתי את האישוב ברוטו
כדי לאפשר השוואה עם העתיד. העודף ברוטו הוא 20 מיליון
ל"י, אבל אם נוריד את ה-10 מיליון בשארית רק 10 מיליון
ל"י.

השתדלתי לחלק את ההכנסות הגולה
ל-3 קבוצות - טמסים ישירים, טמסי עקיפין וטמסים על העבודה
עסקיות בכל מיני רשיונות. (אגב, דהי שאלה מסובכת לקבוע
מה מזה הוא מס עקיף ומה מס ישיר)

מהטבלה בדף הראשון אתם רואים
שרוב העודף בא מהקבוצה השניה, טמסי עקיפין, אף על פי שגם
טמסים ישירים, ובאופן מיוחד במס הכנסה, יש עודף השנה על
האוטונומיה. אם טמסיפיים למספרים אלה 77.5 מיליון ל"י
טמסים ישירים, כופר סלווה החובה, 9 מיליון ל"י, וסכום
המקדמה, 8 - 7 מיליון ל"י, אנו נגיע לסכום של 95
מיליון ל"י טמסים ישירים לעומת 90 מיליון טמסי עקיפין,
ובלי ספק הרוב מהקבוצה השלישית אינו טמסי עקיפין. אפשר
לומר שהשנה אנו עומדים במצב של שיוויון - 50% טמסים
ישירים ו-50% טמסי עקיפין.

אגודת החכמות
הבאה מסתכם בסכום של 260 מיליון ל"י. היתה איזו אי-
הבנה בכל הויכוח, במסר עושים השוואה בין האוטונומיה של
167 מיליון, מלפני שנה, והאוטונומיה לשנה הבאה, 260 מיליון,
ויוצא כאילו ישנה תוספת של 90 מיליון ל"י, או כ-60%.
לטענה אנו גבינו קרוב ל-190 מיליון, אבל גם זה לא נותן
את התמונה הברורה. במשך כל השנים ישנה תנועה למעלה
בהכנסות טמסים שגובים במשך השנה. ב-3 החודשים הראשונה
(אפריל-יוני) של שנת התקציב, הגיעה ההכנסה טמסים אלו
ל-12.5 מיליון לחודש בלבד. ברבעון אוקטובר-דצמבר הגיעה
כבר ל-18.3 מיליון. פירוש הדבר שהגביה עמדה כבר בתקופה
הזאת ברמה שנתית של 220 מיליון ל"י. אם אנו בוונים
אוטונומיה ל-12 חודשים, איננו לוקחים את חודש אפריל כבסיס,
כי אם חודש דצמבר.

28.2.54

התקציב לשנת 1954/55 - דו"דן התכנסה (ט"ו)

בדו"דן פרטית מסי התוספת מהכנסות
 מסים צריכה להיות 72 מיליון ל"י, כלומר ההפרש בין 188
 מיליון ו-260 מיליון; 72 מיליון הם המטוץ של שנת 1953/54
 עם המטוץ של שנת 1954/55, אם ניקח שתי שנות התקציב,
 אבל המסים לנקודת המוצא היו יותר גבוה מ-189 מיליון.
 בכל דופן, אם בני מחלקת המכרות של 72 מיליון לשני
 חלקים, אחד צריך לסמן אותו על ידי הגדלת המסים -
 המכרות הגלובלי ככל ההעלות שקיבלו תוקף או צריכות לקבל
 תוקף, כידוע הכנסת קיבלה כשה הצעות חוקים: הם רכוש
 חקלאי, מס בולים ומוק המגרות על הבנקים - ואחד על ידי
 הגדלת הגביה והדיבוי הטבעי, הרי מכרות זה מחולקת-30
 מיליון ל"י מסים מוגדלים ו-42 מיליון ל"י על ידי הגדלת
 הגביה והדיבוי הטבעי.

היו"ר י. גורני:

דיבוי טבעי זהו סרטין סטויים;
 צריך לוטר, הגדלת מספר משלטי

מסים.

ד"ר סנדלסון:

יש לנו כל התקוות שנגיע בגביה
 מסודרת ל-260 מיליון, התוספת
 מחולקת - 40% מהגדלת שיעורי המסים ו-60% מהגדלת
 בשנה השוטפת: הגדלת בגרת הרדיו, הגדלת דמי-הרשיונות על
 כלי רכב, הכנסות מוגדלות שמופיעות רק בכמה חדשים של
 השנה השוטפת, אבל יופיעו במשך 12 החודשים של השנה הבאה,
 בהשוואת המכנסה מסים ברבעון אוקטובר, נובמבר, דצמבר
 עם רבעון אפריל, מדי, יוני ומרץ, שבתחילת השנה היתה
 הכנסה שמוצעת של 12 מיליון ל"י בו בזמן שבחדשים האחרונים
 של השנה הגענו ל-18 מיליון ל"א.

מעבור כעת לפרטי התקציב.

במס הכנסה אנו מושבים להגיע ל-74 מיליון ל"י במקום 70
 מיליון, ובכך שהמוטדן של 105 מיליון ל"י בראה כקפיצה
 גדולה מדי, התוספת היא בערך 31 מיליון ל"י לגבי המכנסה
 המעשית של השנה השוטפת.

בטבלה מס' 2 חלקתי את המכנסה
 מס הכנסה לפי 3 קבוצות - שכירים, עצמאיים וחברות. יוצא
 שזו היא השנה הראשונה מחלק השכירים שזה לחלק העצמאיים
 ביחד עם החברות. מובן טאילו שבשנה הבאה רוב הגדלה צריכה
 לבוא מהעצמאיים והחברות, וגם כל המספרים שנתנו הם
 סכמטיים, אנו מושבים שזו בערך יכולה להיות החלוקה, אם
 נצליח בגביית מס המכנסה. אף על פי ש-80% מהתוספת היוקר
 שמוזררת, מתם רובים שבשנה השוטפת המכנסה מסקבלי שכר
 גדלה מ-31 מיליון ל"י ל-37 מיליון ל"י; אין להתפלג על
 כך, כי גם מהתוספת לפקידות הגבוהה ישנה תוספת של 1.5
 מיליון ל"י למס הכנסה, ובלי ספק ישאצל סקבלי השכר עוד
 מקום ליעול והגברת הגביה, במיוחד במקרים שיש עבודה נוספת.

בטבלה מס' 3 נתתי את ההתפתחות
 של גביית מס-הכנסה בשנת התקציב 1953/54. ד"ר גדר צדק
 ביהוד לגבי מס הכנסה שיש תנודות עונתיות חזקות, אבל אם
 מושבים להגיע ל-40 מיליון ל"י גביה בחדשים אוקטובר -
 מרס במקום 31 מיליון בחדשים מרס - אוקטובר, זוהי הגדלה
 ביכרת. בני מושב שבצייב מס המכנסה יסביר כיצד הוא מושב
 להגיע למוטדן המוגדל, ובני מסמטצ רק בהערות בפי שסטרי

אותן בסקירה. אני רק רוצה לציין, כי אנו חושבים שהתוספת במס הכנסה צריכה לבוא בראש וראשונה מהשומה המוגדלת לשנת 1953/54 בהשוואה לשנים הקודמות. בינתיים כל רמת המכירים עלתה ב-100% במשך שנתיים, והשומה הנוכחית בחלקה הגדול מבוטסת על שנת 1951/52. אמנם אחוז הרווח ירד אבל סה"כ של ההכנסה, לפי הטענות, עלה בלי ספק.

ק. לונ: האם ישנה עליית מחירים או קביה טובבת?

ד"ר סנדלסון: אין עליית מחירים, אבל הרכה חנויות טוברות בגד שטרות.

ש. בז'רנו: בענף תעשיית הרהיטים יש משבר גדול. אני מפחד שוטדן מס ההכנסה מבוטסת על רווחים יותר טדי גדולים, והוא עלול להביא מכזבה.

ד"ר סנדלסון: האוטדן מבוטסת על שיפור הגביה ועל כך, שאם ההכנסה עלתה שיעורי המס אינם יכולים להיות שווים, וכמה מסלוי מס יעבור לשיעורים יותר גבוהים. נוסף על זה ידוע שישוב ויגורים ביכרים מהסנה הקודמת, ופעם אחת צריך להטלים את הגביה של המיגורים האלה. שר המוצר הודיע מעל במת הכנסת בנאטו על התקציב, שאלה שעל ידי ערעורים בלתי פוטקים הצליחו עדיין לשלם ספרעות לפי שומה שלפני 4 - 5 שנים, יהיו נאלצים, אם הכנסת תקבל את ההצעה, לשלם על פי איזה מינדקס.

סינויים יהיו גם במס רכוש חקלאי. על שולחן הכנסת טובבת הצעה לתיקון החוק, לפיה ישנו תעריפי המס שבקבעו עוד בימי מטטלת המנדט, ובמטנוצע השיעורים החדשים יהיו פי 3 עד פי 4 יותר גבוהים מאשר התעריפים הקיימים, פרט ליטעי בננות ובריכות, שכבר היום הוטל עליהם תעריף גבוה. במשך השנה תועבר לועדת הכספים הצעת חוק לרפורמה שלמה במס הרכוש החקלאי.

אני גם מקווה, שהועדה הציבו-רית שתטנתה על ידי שר המוצר, בהתיעצות עם שר המטפטים, גדבר מס שבח מקרקעין, תמסור בקרוב את הטלצותיה. אז אפשר יהיה לדון על תיקונים במס זה. אנו הכנסנו לפי מטטוס-קבו 300 אלף ל"י, אבל כל המוטמחים חושבים שאחרי הורדת שיעורי המס נוכל להכניס מסס זה כ-1.5 מיליון ל"י. היום ברוב ההעברות מבריחים את המס בצורה לגלית, על ידי הקמת חברות ובכל מיני דרכים שהחוק אינו אוטר אותם.

ח. אריאב: האם ישנה הגדלה במס רכוש עירוני?

ד"ר סנדלסון: רק בחדט ינואר הכנסת האריכה את החוק, כלומר לא היתה אפשרות לגבות פייגורים. התוספת באוטדן אינה מבוטסת על ההכנסה הטוטפת, אלא על 1 מיליון ל"י שלא נאליה לגבות השנה. הכוונה היא להוריד את הוורקו על מברשים ב-15%. זהו ויתור בערך של 250 אלף ל"י, ואם העיריות יורידו גם כן אחוז כזה,

יהיה כחצי מיליון ל"י פחות מכס וורקו על מגרסים, טכני
המסים - העירוני והממשלתי.

אבי עובר למכס וטסי עקיפין.
לפי חשבון ארעי ההכנסה הכוללת טכל הסעיפים האלה תהיה
קצת למעלה מ-100 מיליון ל"י, מזה צריך להוריד 10 מיליון
ל"י לקרן הסובסידיה.

י. בדר:
הרי אתם עוברים לסער של 1.800
ל"י, ובגלל זה אתם מחסלים כל
מיני מסי עקיפין; כיצד זה יסתקף?

ד"ר טנדלסון:
מה שמופיע בתור הכנסה והוצאה
בקרן החליפין יופיע באופן בולט
בתור סובסידיה, הכל בשער 1.800 ל"י. בתקציב הרגיל יסנו
השנה עודף של 20 מיליון, בקרן החליפין יסנו גרעון של 55
מיליון, וכדי להקטין את הגרעון בקרן החליפין חושבים
להעביר את העודף שעל אוטדן ההכנסה בשנה השוטפת לקרן
החליפין.

י. בדר: על סמך מה?

ד"ר טנדלסון: אם ועדת הכספים לא תתנגד.

בדף 8 אני נותן את הרכב
מוספת ההכנסות לפי תעריפים מוגדלים, והחלק השני הצריך
לבוא מסיפור הגביה. אקרא את סעיפי האוטדן של ההכנסה
הנוספת:

א. דמי מכס:

1. העלאת התעריפים לעץ וברזל לבניה
 2. הערכת סחורות סוגטרות, טכסטיל, סכוניות נוסעים, סכסירים ומטללים וסחורות סותרות אחרות לפי 1,800 ל"י הדולר לצורך תשלום המכס
 3. העלאת המכס על בנזין ב-30 פו' לליטר
- 5 מיליון ל"י
5.5 מיליון ל"י
6 מיליון ל"י

ש. גור'רוב: האם ברור שזה יהיה רק על סחורות סוגטרות?

ד"ר טנדלסון: כן.

ש. גור'רוב: בינתיים אין הוראות מתאימות למכס.

טר גפני: זה לא נחוץ כל זמן שהצו לא סונה.

ד"ר טנדלסון: ב. בלו:

1. העלאת בלו על מלט ב-15 ל"י לטון 6.25 מיליון
2. העלאת שיעור הבלו על סיגריות מזרחיות ב-20% מהמחיר הקטעוני 1.25 מיליון

ח. אריאב:
האם העלאת המכס על בנזין תעלה את המינדקס?

ד"ר טנדלסון:
זה יגדיל את המינדקס ב-3/4 בקודה עד בקודה מכסיטום.

9 טליון ל"י הנותרים, בקבוצה זו, צריכים לבוא מהגברת הגביה במס סותרות ומס סטוייג.

בעמוד 9 טופיעה הקבוצה של מס גוליים, דמי רשיונות ושרותיים. כאן אתם רואים העלאה ביכרת, בערך תוספת של 6 טליון ל"י בהשוואה להכנסה הטעמית. בשתי הגדרות העיקריות, על סכומים נוסעים ומסא ועל טקלטי רדיון, טובן טאליו שלא תהיה העלאה נוספת, סכיון שהעלינו מגדות אלו בשנה זו, אבל הגביה אלה רק על חלק מהשנה הטוטפת.

היו"ר י. גורי:
במסעיף "דמי רשיונות" אחרים, ניתן פירוט ההכנסה שמסתכמת ב-520 מלף ל"י, אבל בעמוד 9 האומדן הנוסף הוא בערך 1 טליון ל"י.

ד"ר טנדלסון:
חצי טליון הל"י הנוסף יבוא מגרת הרדיון.

י. גורי:
אולי אפשר לקבל רשימה של כל השרותיים הטובים.

ד"ר טנדלסון:
היתה אלטרנטיבה או לחסל אותם או קצת להתאים אותם למצב. אם רוקח משלם פעם בחייו לירה אחת בגביל רדיון, או טאפיה מסלמת, עבור על הפיקוח במשך השנה, 2 ל"י לשנה, הרי שיעורים אלה אינם מתאימים להוצאות הטעמיות, ויש ברירה או לבטל מסים אלה או להתאים להוצאות הפיקוח והוצאות השרותיים שניתנים לבעלי רשיונות אלה.

כל התוספת של מסים טוגדלים מסתכמת ב-30 טליון ל"י, והרי הרוב בה מסינויים במכס, 24 טליון ל"י, בערך 1 טליון מס רכוש קאלי וכמה שינויים שיעשו במס עיזבון, וכ-5 טליון ל"י נוספים דמי רשיונות ושרותיים.

אני רוצה לסכם בהערה זאת: בכל העתונות שתנהל ויכוח האם תקציב זה הוא תקציב ראלי; על כך יש שתי דעות - אחת יותר כללית - ואינני רוצה להיכנס לויכוח ברגע זה - השואלת האם העומס הכללי של המסים אינו עובר על כח התשלום של האוכלוסיה, והדעה הסניה היא, שהוטדגים סוגזמים. אני טוכרח לומר שאמנם האומדנים הפעם גבוהים, אבל אינם סוגזמים לגמרי, אף לא על יסוד הנתונים שיש לנו. אם אנו נצליח לגבות הפיגורים שיטבם במס הכנסה ומס סטוייג, ואני מאמין שנצליח, אני חושב שיש מקום לחשוב במשך השנה על הורדה סטויימת של שיעורי המס. בקשר למס סותרות אנו מתכוונים בטופן ששתי להיעד עח בציגי כל הענפים, ואם נקבל עזרה בגביה, אז אפשר יהיה במספר לא קטן של מצרכים להוריד את שיעורי המס ולהגיע לסך כולל טוגדל של גביה אפילו בשיעורים טוקטבים.

היו"ר י. גורי:

אנו צריכים לדון על 4 קבוצות של הכנסות - מס הכנסה, מסים ישימים מארית, מס עקיפין ותשלומים עבור שירותים. מסתבר מאילו שעל מס הכנסה נדון בהסתמכות נציג מס הכנסה. היום אנו נוכל לדון על שאר הקבוצות.

י. גדר:

אני רוצה לטעון הסבר על מה אנו עומדים לדון. טעמי נוסחה ספי ד"ר קיטרון, למיה כוונתן ההכנסות אינו בעצם חוק, כי הוא אינו מחייב, מחייבים חוקים. טעמי פעם ספר גורי - ואולי אני טועה בזה - שכאשר הכנסת מחליטה על אומדן של הכנסה, אם גובה ההכנסה מחייב שינוי חוקים, הרי הכנסת צריכה להסכים גם לשינוי החוקים הנוגעים בדבר, כי הכנסת קיבלה כבר החלטה קודמת ועקרונית. אני מדבר על דבר ראוי - מס רכוש מקלאי, דורשים מאתנו לאשר 800 אלף ל"י לצורך האומדן. ברור לכולנו ש-800 אלף ל"י אי אפשר לגבות לפי החוק הקיים, פירוט הדבר שאישר אומדן זה מחייב שינוי החוק. לעת עתה אין הצעת תיקון לחוק זה, ואינני יודע איך אפשר לאשר אומדן בלי לדון על החוק שבו תלויה גביית ההכנסה הנידונה.

ד"ר קיטרון:

סחר תובח על שולחן הכנסת הצעת החוק.

י. גורי:

דעתי היא, שבטרם נראה חוקים אלה ובטרם שהכנסת תעביר אותם אלינו, אי אפשר לדון ולהחליט.

היו"ר י. גורי:

אינני זוכר בדיוק מה אמרתי, אבל אני יכול לומר מה יכולתי להגיד: אם הכנסת אישרה סכום מסויים לדמי נכס או מס הכנסה, זה מחייב את הרוב הכנסת שימסוך בהצעת החוק שתובא בהתאם לכך, נסוגין מחייב באופן מסודר. אפשר לומר שאין לקבל שום אישור לפני שרואים את הצעת החוק, אבל אם הרוב אישר סכום מסויים באופן עורר ואחרי כן מגישים לו הצעת חוק, הוא צריך לתמוך בה.

אני מבין שד"ר גדר רוצה

לראות את החוקים הפיסקליים, ואחרי שהכנסת תאשר אותם נוכל לדון על האומדנים. זוהי הצעה הגיונית, אבל פירוט הדבר שהכנסת במקום לדון בהצעת התקציב צריכה לדון על כל החוקים הפיסקליים, לאשר אותם, או לפחות להעביר אותם לוועדת הכספים, ואז נוכל לדון. אני יכול לקבל הצעה כזו, אבל אין זה אומר שלא נשאר לנו על מה לדון, כי לא כל עיפוי ההכנסה קטורים בחוקים פיסקליים שעומדים לסנותם.

ד"ר קיטרון:

אני רוצה להתייב לשאלה זו שבמקום הצעת, אני מוכן לא רק להסכים אלא להרחיק לכת, אני מוכן לסכן את נפשי ולומר שאין כל טקנה לדון בהכנסה - מבחינה טכסטית. אומדן ההכנסה צריך להצטרף של שולחן הכנסת כחומר אינפורמטיבי לכנסת. מהו הניסוח? - נביח שאומדן ההכנסה למס רכוש מקלאי קובע סכום פלוני; כל עוד שהחוק אומר כי אחר המס הוא כך וכך, אין הסכומה על חוק מס רכוש מקלאי יכול לגבות פרוטה יותר, על אף האומדן. אין אף מס, בין ישיר או עקיף, שבגבה על פי התוספת הראשונה של אומדן

התקציב. מכס נגבה לפי פקודת המכס; מס הכנסה - לפי פקודת מס הכנסה; מס רכוש חקלאי - לפי חוק מס רכוש חקלאי, וכך הלאה.

היו"ר י. גורי:
זהו הצד הפורמלי של השאלה. אבל אם המטסלה מוסרת אינפורמטציה שהיא חוטבת לגבות 571 מיליון ל"י והיא תובעת על יסוד זה לאשר לה תקציב של 571 מיליון ל"י, יכול מיטהו לקום ולומר שהמטסלה תגבה רק 441 מיליון, בניח, והוא אינו מוכן לאשר סכום של 571 מיליון ל"י. מסתבר איפא שועדת הכספים חייבת לטפוע באורחים מיוחדים על חלק ההכנסה של התקציב, להביא אינפורמטציה לכנסת, והדבר הזה הפך להיות חלק אורגני מהתקציב. הרפרנט של הכנסת היא ועדת הכספים, לאחור המטסלה, וזה נקבע לסדר שלפי דעתי אי אפשר לשנותו.

ד"ר קיטרנו:
אני הצעתי לטר המטספים להוציא את אוטדן ההכנסה מחוק התקציב.

היו"ר י. גורי:
אני מציע לדון על אותם סעיפים שאינם כרוכים בטינוי חוקים פיסקליים, ואשר למעייפים פיסקליים, אנו נודיע למטסלה שאנו מבקשים להחיש את הגשת הצעות החוק לכנסת.

ד"ר קיטרנו:
הצעות החוק על מס רכוש חקלאי ומס בולים יונחו מחר על שולחן הכנסת. הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה לא עברה עדיין את מיטוד המטסלה.

ד"ר טנדלסון:
תהיה גם הצעת חוק לתיקון חוק מס מותרות ומס טטוייג.

היו"ר י. גורי:
פירוט הדבר שפרט להצעת החוק לתיקון פקודת מס ההכנסה, כל יתור הצעות החוק מוכנות. אנדיע מחר לטר המטסלה תצטרך לסכם את הדיון על הצעת החוק לתיקון פקודת מס הכנסה ככל האפשר מחר.

א. ציזלינג:
יש לי בקשה אחת - בכל מקום שנזכר אוטדן של הכנסה הקטורה בגביה על חטבון חובות מהסוגים הקודמות, אני מבקש שזה לא יהיה במספר כולל אלא במספרים בפרדים, הן בהכנסות מסיים יטירים והן בהכנסות מסיים בלתי יטירים לסוגיהם.

אני בקטתי לקבל את האוטדנים של ההוצאות בקטר עם אותן הכנסות שאינן רטופות בתקציב, ומהן מטמטע גרעון של 60 מיליון ל"י - איזה תשלומי יתר הטלנו, מה מחלבו, מה גבינון ומה צריך היה לגבות. אותו דבר בנוגע לקרנות ההטוואה לטיניהן, גם שאינן בידי האוצר.

היו"ר י. גורי:
בתקציב זה יש סכום אחד של 260 מיליון ל"י, שאנו קוראים לזה הכנסה רגילה, ו-311 מיליון ל"י, סכום הפורכב ט-7 סעיפים - טילומים; הענקה, טלווה העצמאות, גביות על חטבון הלוואות, וטות הפיתוח, מכירת בתים, טלווה חובה ומלוות פניטיים. מסתבר שאברי הועדה ירצו לקבל באורחים מפורטים יותר ביחס לכל אחד מטעיפי הכנסה אלה.

ד"ר סנולסון:
מכיוון שקירות על כל מפעלי
התחבורה, על האפורטרוטוס
וגם על התרבוזה, ולצערי הגדול, בגלל עומס העבודה, לא
יכולתי לסטור את כל החומר ביחד. נוסף לזה בקשתי מכל
המגפיים הייסקליים - בהתאם לבקשת הה"כ ציזלינג - להגיש
רשימות של הפיגורים של החובות, לא רק הסך הכל אלא לפי
שנים.

ט.א. גניחובסקי:
אני מבקש לקבל רשימה של
כל החייבים לנוצר טכסי הפיתוח,
מה הכניסו מהז התחיל הענין של מטרי הקרקעין.

היו"ר י. גורי:
אתה מתכוון לרשימה הכוללת
את כל אלה שקיבלו כספים
מהלוואות הפיתוח, מה הם שילמו ומה הם חייבים; אני
מבר בקשתי רשימה כזאת.

ט.א. גניחובסקי:
אני מציע שכולנו נבוא לידי
הסכם, שלטונות שלא היה ויכוח
לפי קבוצות, אנו נתחיל השבוע לדון בהוצאות. בדיון זה
אין לנו צורך בחוקים. לאחר שיוגשו החוקים הייסקליים,
נחזור לדון על האכנסות.

היו"ר י. גורי:
במידה שלא נוכל לעבור לטעיפים
בסדר-היום, נדון גם על הוצאות.

(אחרי כן איטור צוי טכס)

אישור צרי מכס

צו המלט (מס בלו), תשי"ד - 1954

איזה טובי מלט משוחררים ובאיזה כמיות?

א. ציזלינג:

אף סוג אינו משוחרר. שני החוקים, בלו על מלט ועל צמיגים, לא נותנים כל שיחרור.

ד"ר סנדלסון:

גם לא מלט שמחלקים כדיבידנדה?

ש. בארנו:

לא; כעת יש ויכוח משפטי בין שני הצדדים.

מר גפני:

אחת הסיבות להפוך את המס הזה מסס יתר לבלו היתה, כי היו אלתונות שכל מיני

ד"ר סנדלסון:

גופים קיבלו מלט זול ומכרו אותו ברווח.

אני מנקש לדעת הערכה של כמות המלט שתמכר.

א. ציזלינג:

350 אלף טון לשנה. ~~אין~~ בתזכיר רשום על חשבון זה סכום של 11 מיליון ל"י.

ד"ר סנדלסון:

האם אפשר לקבל מספרים על כמיות המלט הנצרכות על ידי עצמאיים, על ידי הממשלה

א. ציזלינג:

והעיריות ולצורך השיכון העממי?

אפשר.

ד"ר סנדלסון:

אני בעד אישור הצו, אבל אני יופא מתוך הנחה שאם נצליח להקטין את ההוצאות

ח. אריאב:

אחזור לרבוזיה של הצו.

אם הודעות הממשלה בכנסת הן נכונות, שבדרך-כלל אין הדבר משמש לצרכים של

א. ציזלינג:

לוקסוס, אני חושב שצריך לשקול מה פירוש הדבר העלאת הבלו על המלט, באשר זה יפול על תקציב המדינה. השאלה היא אם הדבר מוצדק או לא. אני מציע שהצבעה תהיה לאחר שנקבל את המספרים על תצרוכת המלט.

היו"ר י. גורי:

אם אתה מציע להקטין את המס, במקום 35 ל"י ל-30 ל"י, או לשחרר סוג מסויים,

אני אדון על זה באספקט התקציבי. זה כ"א אראיב הודיע שאם אפשר להקטין את ההוצאות הוא שומר לו זכות לחזור ולבדוק האם אין אפשרות להקטין את ההכנסות. אם תהיה אפשרות כזאת של שיקול דעת, גם אני אשקול בדעתי. אבל ברגע זה אני יודע שהממשלה בנתה את התקציב על אומדן הכנסה מסויים, וזהו אחד הסעיפים. באופן פורמלי אתה צודק בתביעתך לדחות את ההצבעה, אבל אם רוב חברי הועדה חושבים כסובי, דומני שאין תועלת בזה.

א. ציזלינג:

אני מקווה שאקבל תשובה לשאלתי לפני שענין זה יובא למליאת הכנסת.

ה צ ב ע ה

צו המלט (מס בלו), תשי"ד - 1954 - אושר

הסתייגות לחברי-הכנסת בדר וציזלינג

צו תעריף המכס והפטור (מס' 13), תשי"ד - 1954

א. ציזלינג: אני מבקש אותן תשובות על אותן שאלות.

אני מבקש לדעת האם אפשר לקבל את האינדקס של המחירים העולמיים לסחורות אלו, ואת מחיריהן הסיסוניים בארץ.

א. סטופ: בנוגע לעץ וכרזל האם יש הבדלים במחירים התלויים בקונה?

ד"ר טנדלסון: בנוגע למכס אני יכול לענות בכטחון שהוא שווה ואין כל הבדל מיהו היבואן. על סוניה ברזל, שעולה לפי שער 1.800 ל"י כ-200 ל"י, המכס "אד ולורם" יהיה בערך 70 עד 80 ל"י, כלומר כ-40%. אני מבין שברזל במכר בלי המכס המוגדל ב-250 ל"י ויותר. כלומר שהמכס עצמו יהיה כ-22% מהמחיר לצרכן. כמובן שאם זה עץ מברזיל או עץ אורן, שמחירו יותר גבוה, המכס "אד ולורם" יהיה גם כן יותר גבוה. אנו חושבים שצריך למנוע תנופה חדשה בבניה, כי אחרי הגאות בענף זה במשך 5-6 השנים האחרונות, יש צורך לעודד את הייצור החקלאי והתעשייתי לפני עידוד הבניה. 5.5 מיליון ל"י זהו הסכום המקווה בהכנסה. סכום זה כולל בערך 1 מיליון ל"י גביה חד-פעמית על המלאי.

אני בקשתי תשובה מאגף השיכון, האם יש מחירים שונים לשיכונים שונים; בקשתי את התשובה בכתב, אבל בטלפון נאמר לי שאין הבדל במחירים. אגף השיכון הוא יבואן של עץ וכרזל, אבל הוא לא בונה כי אם מוסר את הבניה לקבלנים.

א. סטופ: מצדדים שונים פונים אלי ומוסרים לי, שבשביל השיכון העסקי המחירים אינם אותם המחירים שכל אחד אחר יכול לקנות לפיהם. כאשר פניתי אל האיש האחרון ושאלתי אותו האם הדבר נכון, הוא אמר לי שכרגע אינן יודע, אינו יודע מה יהיה, מה הממשלה תחליט. ואם הדבר הוא כך, כל שיכון שיש לו אופי ציבורי צריך להיות באותה מסגרת; ואם אין הדבר כך - גם השיכון העסקי צריך לשלם את אותם המחירים. היות ואין לי כתובת אחרת, אני מעלה שאלה זו בועדה.

י. גדר: אם יש אצא מחירים שונים זה בודאי אינו תלוי במכס אלא בעצם המחיר.

ה צ נ ע ה

צו תעריף המכס והפטור (מס' 13), תשי"ד - 1954 - אושר

הסתייגות לחבר-הכנסת ציזלינג

ח. אריאב: אני מצביע בעד אישור הצו מתוך אותה הסתייגות שעשיתי בקשר עם הצו הקודם.

א. ציזלינג: אני מקווה שאקבל תשובה לשאלותי.

צו תעריף המכס והפטור (מס' 15), תשי"ד - 1954

מ.א. גביחובסקי: בקשר לצו זה אני בקשתי אינפורמציה על מלחי צי"ם. לפי מה שמעתי ממקורות חשודים, מלחי צי"ם הם אלה שמכביסלים כל הדברים, היפיים למדינה. אני בקשתי להודיע לי מה המכס אצא גבה במשך השנה הקודמת ממלחי צי"ם. אני שואל שאלה שניהם: האם מקפידים עליהם או מעניקים להם פריבילגיה מפני שזו חברה לאומית?

ג) האם הנהלת המכס התקשרה עם הנהלת חברת צי"ם - שמשתתפות בה הממשלה, הסוכנות וההסתדרות - וביקשה ממנה להפסיק עם הדבר הזה? אני שמעתי שיש כוונה מיוחדת לא להקפיד על המלחים, כי חברת צי"ם מחשבת את המשוכרת כך, שהמלחים יוכלו לקנות מצרכים בחו"ל.

ש. בז'רנו:

אני רואה 3 - 2 סעיפים שטופיעים בהם, לפי דעתי, חוקרי גלם לתעשייה - חומצת חומץ ונתרן דו-פחמני; האם מנהל המכס מתכוון להוריד את השער של 1.800 ל"י?

מר גפני:

בנוגע לחומצת חומץ קבלתי המלצה להוריד. אשר לנתרן דו-פחמני לא קבלתי המלצה; הרפואות עדיין מובאות לפי שער של 1 ל"י.

מ.א. גניחובסקי:

אינני מבין למה מטילים על זיתים כבושים מכס כל כך קטן מאחר שזהו פרי שהארץ נתכרכה בו. אותו דבר בנוגע לשומסטומין.

א. ציזלינג:

האם אפשר להציע למחוק פרטים מסויימים?

היו"ר י. גורי:

התיקון המאפשר זאת עדיין לא אושר, אבל אפשר כבר להציע.

א. ציזלינג:

אם התיקון של החוק יבוא אחרי אישור הצו, אצטרך להצביע נגד הצו, אבל אם לא - אני אציע את הצעותי. אינני רוצה להתיר הכנסת סחורות ובזבוז דביזים בכל צורה שהיא.

מר גפני:

לאסור יבוא אפשר בדרך של אי-נתינת רשיונות יבוא, אבל אם אתה מוחק מצדך מצב תעריף המכס, לא פתרת את הבעיה. אין מצרך שלא יהיה כלול באיזה סעיף שהוא, כלומר אין אתה יכול להוציא אותו.

א. ציזלינג:

אני רוצה להביא את הממשלה לידי כך שהיא תדע שאין לה הכנסה מזה. העצה אין לאסור את היבוא היא פשוטה: לחוקק חוק האוסר הבאת מצרכים מסויימים, שיש בהם בזבוז דביזים או התחרות בתוצרת הארץ.

ד"ר סנדלסון:

למעשה הכוונה של הגדלת המכס היא זו - להפסיק את היבוא, ואין שום מטרה פסקלית בעצם אנו קבענו תעריפים כל כך גבוהים על מצרכים שאיננו מעוניינים כי ייבאו אותם, שכבר לא יהיה כדאי להביא אותם.

ה צ ב ע ה

צו תעריף המכס והפטור (מס' 15), תשי"ד - 1954 - אושר

צו תעריף המכס והפטור (מס' 16) תשי"ד - 1954

ד"ר סנדלסון:

166 פרוטות היה מחיר הבנזין לפני ההעלאה, ו-196 - אחריה. כ-70% מהמחיר מהווה המס. המחיר של הבנזין באנגליה, לפי חישובים של 1.800 ל"י הדולר, הוא 230 פרוטה בצרפת - 320 פרוטה, באיטליה - 370 פרוטה. פירוש הדבר, שאף על פי שהמס הוא די גבוה, מקובלים בעולם שיעורי מס על בנזין יותר גבוהים מאשר אצלנו - פרט לאמריקה, קנדה, הולנד ושבדיה.

ש. בז'רנו:

בנזין זהו אחד מיסודות המסך, בהובלה וכתחבורה ובעיקר בארץ שלנו שאין בה רכבת ההשפעה של מחיר הבנזין על מחיר הכללי של הייצור היא די גדולה. ההשואה שד"ר סנדלסון עשה עם מחירי הבנזין באירופה אינה שלמה, אי אפשר לעשות אותה באופן מכביד.

כי ההכנסה בארצות ההן אינה כסו ההכנסה שלנו ; ואי אפשר להשוות באופן
מכני לפי שער של 1.800 ל"י הדולר, וגם מפני שהחשיבות של הבזון אלאאאאאא
לגבי המסק בארצות ההן היא פחותה מאשר אצלנו.

אני מצביע בעד הצו, אבל מעשה זאת מתוך
דאגה לעתיד, ואינני חושב שתהיה זו מדיניות נכונה אם נמשיך לייקר
את המצרכים החיוניים.

מהי ההכנסה המשווערת מהתוספת? א. ציזלינג:

6 מיליון ל"י. ד"ר סנדלסון:

האם אפשר לפטור את מבן דודא אדום מתשלום המכס? ס.א. גביחובסקי:

אני מתנגד לכך. רק הצבא מקבל בזון במחיר
מוזל, והוא בזון צבוע. ד"ר סנדלסון:

אני מצטרף לדאגה שהביע חה"כ בז'רנו על כך
שזה מייקר את המצרכים. זהו אצלי אחד הסעיפים
היסודיים, ובמידה שנוכל להפחית את ההוצאות אני אציע לחזור למכס הקודם.

מהי ההכנסה הכללית ממכס על בזון?
ש. בז'רנו:

30 מיליון ל"י. ט"ר סנדלסון:

לפני כמה רגעים אושרה העלאה של הבלו על סלט
בעת ש-40 אלף משפחות יושבות במעברות. אני
מצביע גם נגד צו זה, אבל אני רואה בו רע הרבה יותר קטן מאשר הצו ההוא.

ה צ ב ע ה

צו תעריף המכס והפטור (מס' 16), תשי"ד - 1954 - אושר

מסתייגות לחברי-הכנסת ציזלינג ובדר

הישיבה נועלה בשעה 19.00.